

Vlaams
Parlement

stuk **1308** (2011-2012) – Nr. 2
ingediend op 19 januari 2012 (2011-2012)

Ontwerp van decreet

houdende instemming met het Statuut
van het Internationaal Agentschap
voor hernieuwbare energie (IRENA),
gedaan te Bonn op 26 januari 2009,
en met de bijhorende Verklaring van de Conferentie

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking
uitgebracht door de heer Karim Van Overmeire

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Frank Creyelman.

Vaste leden:

de heren Ludwig Caluwé, Paul Delva, mevrouw Sabine Poleyn, de heer Johan Verstreken;
de heer Frank Creyelman, mevrouw Marijke Dillen, de heer Christian Verougstraete;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Fatma Pehlivan, de heer Jan Roegiers;
de heren Marc Hendrickx, Karim Van Overmeire;
de heer Peter Reekmans;
de heer Luckas Van Der Taelen.

Plaatsvervangers:

de heren Lode Ceyskens, Carl Decaluwe, Ward Kennes, Veli Yüksel;
de heren Johan Deckmyn, Stefaan Sintobin;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Bart Tommelein;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Mia De Vits;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Liesbeth Homans;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken.

Stukken in het dossier:

1308 (2011-2012) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

I.	Toelichting door mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie	4
II.	Bespreking: vragen en opmerkingen van de leden en antwoorden van de minister	5
	1. Tussenkost van de heer Karim Van Overmeire	5
	2. Tussenkost van mevrouw Fientje Moerman	5
	3. Tussenkost van de heer Johan Verstreken	6
	4. Antwoorden van minister Freya Van den Bossche	6
	5. Slotrepliek van de heer Karim Van Overmeire.....	7
III.	Stemmingen	7
	1. Artikelsgewijze stemming	7
	2. Stemming over het geheel	7
	Gebruikte afkortingen	8

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking werd op dinsdag 10 januari 2012 het ontwerp van instemmingsdecreet met het Statuut van het Internationaal Agentschap voor hernieuwbare energie (IRENA) besproken en goedgekeurd.

I. TOELICHTING DOOR MEVROUW FREYA VAN DEN BOSSCHE, VLAAMS MINISTER VAN ENERGIE, WONEN, STEDEN EN SOCIALE ECONOMIE

Bij de aanvang van haar uiteenzetting wijst minister *Freya Van den Bossche* erop dat in de memorie van toelichting bij het voorliggende ontwerp van decreet omstandig wordt uitgelegd waarover het in deze precies gaat. Zijzelf zal zich hier dan ook beperken tot het situeren van de hoofdlijnen van het gegeven.

Het voorliggende ontwerp van decreet strekt er in essentie toe om instemming te verlenen met het statuut houdende oprichting van IRENA, ook gekend als het statuut van Bonn. Via dit statuut wordt het International Renewable Energy Agency (Internationaal Agentschap voor hernieuwbare energie) opgericht.

Gezien de ruime interesse die er binnen de wereldgemeenschap van staten bestaat voor dit agentschap, ligt het voor de hand dat ook België wenst toe te treden tot dit statuut. Daar toe is vereist dat Vlaanderen zijn instemming hecht aan het statuut van Bonn. Hetgeen dan ook beoogd wordt met dit instemmingsdecreet.

In december 2011 hadden al 84 staten, evenals de Europese Unie, dit statuut goedgekeurd en hun instrument van bekrachtiging of toetreding neergelegd bij de depositaris van het statuut. In meerdere andere staten is de procedure daarvoor nog lopende.

De minister benadrukt dat de oprichting van dit agentschap beantwoordt aan het groeiende belang dat overal ter wereld gehecht wordt aan de hernieuwbare energie. Dit ondermeer omwille van de toenemende vraag naar energie, de zorg voor bevoorradingszekerheid, het nastreven van de klimaatsdoelstellingen en, last but not least, de stijgende prijzen van de steeds schaarser wordende fossiele brandstoffen.

Doel van het IRENA-agentschap is alle landen van de wereld bij te staan om dit potentieel aan hernieuwbare energie maximaal te realiseren. Daarbij gaat heel in het bijzonder aandacht uit naar de ontwikkeling van hernieuwbare energie in ontwikkelingslanden.

IRENA moet de referentie-instelling bij uitstek worden voor die hernieuwbare energie en zal een centrum zijn waar de lidstaten ervaringen en ‘best practices’ op dit gebied met elkaar kunnen delen. Daarbij zal het dan zowel gaan over beleid, capaciteitsopbouw als financieringsmechanismen.

Het lidmaatschap van het agentschap is universeel, in de zin dat het in principe open staat voor alle landen die lid zijn van de Verenigde Naties.

Als – wat de bedoeling is – België lid wordt van IRENA, zal het een jaarlijkse bijdrage van om en bij de 181.465 USD (schatting op basis van de cijfergegevens voor het jaar 2011) moeten betalen. Die bijdrage zal over de verschillende betrokken entiteiten (federale overheid, gewesten en gemeenschappen) verdeeld moeten worden via de klassieke verdeelsleutel die in deze steeds gehanteerd wordt. De minister preciseert verder dat er momenteel ook een ontwerp van samenwerkingsakkoord ter tafel ligt waarin, inter alia, afspraken worden gemaakt over de financiële bijdragen aan het agentschap en de vertegenwoordiging van België in het agentschap. De verplichte bijdrage dient om de kernactiviteiten en de administratieve kosten van het agentschap te dragen. Deze worden berekend per lidstaat en dit op basis van de desbetreffende beoordelingsschaal van de VN.

Er mag volgens minister Van den Bossche tenslotte redelijkerwijze worden van uitgegaan dat de goedkeuring van dit ontwerp van decreet of de aansluiting bij IRENA geen wijziging of bijsturing van Vlaamse regelgeving, beleid en praktijk zullen vergen. Ook op personeels- of organisatorisch vlak wordt er geen weerslag verwacht. Hetzelfde geldt voor wat de personeelsbudgetten betreft. Overigens wordt er evenmin een impact verwacht op de samenwerkende besturen. Er is ook geen sprake van enige verzwaring van de administratieve lasten. Vanuit praktisch oogpunt gezien is er dus geen reden om zich zorgen te maken over de impact van dit verdrag.

Afsluitend schetst de minister ook nog het verloop van de procedure. De Vlaamse Regering heeft het voorontwerp van decreet in eerste lezing goedgekeurd op 8 juli 2011. Na advies van de SARIv, de SERV, de Minaraad en de Raad van State, keurde de Vlaamse Regering het ontwerp van decreet definitief goed op 23 september 2011, waarna het dossier werd ingediend bij het Vlaams Parlement.

Op grond van al deze gegevens en overwegingen, verzoekt de minister de commissieleden dan ook om hun goedkeuring te willen hechten aan het voorliggende ontwerp van instemmingsdecreet.

II. BESPREKING: VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN EN ANTWOORDEN VAN DE MINISTER

1. Tussenkoms van de heer Karim Van Overmeire

De heer *Karim Van Overmeire* verklaart in se geen inhoudelijke problemen te hebben met het voorliggende verdrag, maar stelt zich wel vragen bij de manier waarop Vlaanderen in deze institutioneel participeert. Hij wijst er daarbij wel onmiddellijk op dat zijn bedenkingen niet louter betrekking hebben op de hier vandaag voorliggende internationale organisatie, maar in wezen generieke bedenkingen zijn die opgaan voor nagenoeg alle internationale of transnationale gremia waarin Vlaanderen, via of met, België moet participeren. Om een en ander wat inzichtelijker te maken contrasteert het lid de toerbeurtregeling voor de vertegenwoordiging in de jaarlijkse algemene vergadering (een keer federaal, een keer Vlaanderen, een keer Wallonië, een keer Brussel), met de manier waarop de kosten worden omgeslagen over de verschillende betrokken entiteiten. Daar is dan plots niet elk van de gewesten meer goed voor een gelijke bijdrage, maar moet Vlaanderen – op basis van allerhande factoren (demografisch gewicht, financiële draagkracht enzovoort) – plots niet minder dan 58 percent van de gewestelijke bijdrage betalen. En zoals gezegd, is dit een recurrent patroon.

Voor het lid is het alleszins duidelijk dat men dit niet zomaar als een evidentie mag gaan beschouwen en zich hier niet zomaar mag bij neerleggen. Hij had van de minister dan ook graag vernomen of er binnen de Vlaamse Regering nog verder wordt nagedacht over deze problematiek. Het is alleszins niet normaal dat het deel van het land dat goed is voor bijna 60 percent van de bevolking en 70 percent van het economisch draagvlak, door dit soort van toerbeurtregelingen systematisch in een minderheidspositie wordt gedrongen. Eenzelfde bemerking heeft de heer Van Overmeire overigens al meermaals geformuleerd ten aanzien van de deelname van Vlaanderen aan het Europese gebeuren.

2. Tussenkoms van mevrouw Fientje Moerman

Mevrouw *Fientje Moerman* kan zich insgelijks achter de inhoud van het voorliggende verdrag scharen. Wel betreurt zij dat de termijn om ‘oorspronkelijk lid’ van het agentschap te worden ondertussen verstreken is, waardoor België enkel nog via de formule van toetreding bij IRENA kan aansluiten onder de categorie ‘andere leden’. Dit is een spijtige zaak die echter niet aan het parlement te wijten is, maar het gevolg is van de federale regeringsvorming die extreem lang heeft aangesleept. Ten gronde vreest zij echter wel dat IRENA

enigszins ondergefinancierd zal zijn. Qua budget beschikte het agentschap in 2011 immers maar over een goede 25 miljoen USD, hetgeen in het licht van zijn mondiale roeping en zijn ambitieuze taakstelling niet bepaald riant te noemen is. Een vergelijking met het budget van het Internationaal Agentschap voor Atoomenergie, dat goed is voor zo'n 260 miljoen USD, maakt de beperkingen van de IRENA-werkingsmiddelen pijnlijk duidelijk. Het lid spreekt dienaangaande het vermoeden uit dat een aantal van de klassieke groeilanden zich mogelijkerwijze wat defensief opstellen ten aanzien van dit nieuwe agentschap. Van de minister had ze graag vernomen of deze eventueel meer zicht heeft op de redenen voor dit al bij al relatief beperkte budget.

3. Tussenkomen van de heer Johan Verstreken

Inpikkend op de eerste bemerking van de vorige spreker, drukt ook de heer *Johan Verstreken* enige teleurstelling uit over het feit dat de lange periode van lopende zaken op federaal niveau er debet aan is dat België zijn toegangsticket voor deze internationale organisatie gemist heeft. In de praktijk zal dit op zich weliswaar geen onoverkomelijke problemen met zich brengen, maar het blijft desalniettemin een gênant incident. Inhoudelijk moge het echter duidelijk zijn dat niemand tegen de ontwikkeling en wereldwijde verspreiding van hernieuwbare energie kan zijn. In de mate dat dit agentschap de op dit gebied bestaande 'best practices' op mondiale schaal zal kunnen coördineren, zal het ongetwijfeld een nuttig instrument zijn. Afsluitend geeft het lid nog mee dat hij insgelijks graag van de minister had vernomen wat haar visie is op de door de heer Van Overmeire aangehaalde problematiek van de ondervertegenwoordiging van Vlaanderen ten gevolge van de klassieke Belgische vertegenwoordigingsmechanismen. Dit is immers een probleem dat keer op keer de kop op steekt op allerhande fora.

4. Antwoorden van minister Freya Van den Bossche

Minister *Freya Van den Bossche* gaat in haar antwoorden eerst en vooral in op de vraag over de toerbeurtregeling. Ze wijst er dienaangaande op dat het hier een klassieke regeling betreft die gehanteerd wordt in vrijwel alle gevallen waar er bevoegdheden verdeeld liggen over de federale overheid en de deelstaten. Haar inziens komt het er ook niet zozeer op aan wie er precies fysiek aanwezig is op een bepaalde vergadering, als wel dat er een vooraf door allen gevalideerd en ondersteund gezamenlijk standpunt is. Een dergelijk gezamenlijk uitgewerkt standpunt is in essentie immers waar alles om draait. Op Europese ministerraden is dat alleszins een degelijk functionerend systeem. Degene die dat gezamenlijke standpunt moet vertolken, heeft overigens niet of nauwelijks eigen bewegingsruimte. Het is dus veeleer tijdens de opstelling van dergelijke gezamenlijke standpunten dat men zich moet kunnen laten gelden. Daar moet zich kunnen bewijzen.

Doordat de Federale Regering bijzonder lang in lopende zaken is geweest is inderdaad de gelegenheid verloren gegaan om tot de oorspronkelijke leden van het agentschap te behoren. Dat is weliswaar een spijtige zaak, maar levert anderzijds ook geen onoverkomelijke nadelen op. Overigens vreest de minister dat er door de lange duur van de lopende zaken op federaal niveau wel nog een aantal internationale ratificatieprocedures vertraging zullen hebben opgelopen. Dat is jammer, maar gedane zaken nemen geen keer. Omgekeerd mag men zich, nu de Federale Regering in het zadel zit, overigens ook verwachten aan een zekere inhaalbeweging.

Voor wat de omvang van het budget van het agentschap betreft, verklaart de minister eerder ambivalent te zijn in haar inschatting hiervan. Enerzijds is het inderdaad maar een bijzonder klein bedrag als we het vergelijken met het budget van andere min of meer gelijksoortige instellingen (waaronder het Internationaal Agentschap voor Atoomenergie). Maar anderzijds kan toch ook niet ontkend worden dat in de internationale sector van de hernieuwbare energie dit agentschap het grootste is, zowel qua omvang als qua budget. In dat opzicht mag het belang van het agentschap dus zeker niet geminimaliseerd

of onderschat worden. Een en ander belet evenwel niet dat er inderdaad nog een lange weg zal moeten worden afgelegd, vooraleer het belang van de hernieuwbare energievormen even hoog wordt ingeschat als het belang van de andere, meer klassieke, vormen van energieopwekking. In de mate dat een aantal huidige ontwikkelingslanden het economisch beter beginnen te doen is er daarenboven ook een bijzonder grote uitdaging gelegen in het naar voor schuiven en ontwikkelen van hernieuwbare energie als een adequaat antwoord op hun toegenomen energievraag. De innovatie op dat vlak – die in essentie nog in de ontwikkelde wereld gesitueerd is – kan daar dan meteen in de praktijk worden gebracht. De minister heeft er dan ook vertrouwen in dat de huidige budgettaire achterstand over niet al te lange termijn zal kunnen worden ingelopen.

5. Slotreplik van de heer Karim Van Overmeire

De heer *Karim Van Overmeire* onderschrijft de stelling van de minister waar deze stelt dat de toerbeurtregeling niet of nauwelijks impact heeft op de inhoudelijke uitkomst van het besluitvormingsproces. Dat is in deze echter niet de reële kern van de zaak. De inventiviteit waarvan men aan Franstalige kant in internationale aangelegenheden blijkt geeft, is daar het levende bewijs van. De creatie van de Fédération Wallonie-Bruxelles (hoewel dit nog geen officiële entiteit is en ze dus ook nog niet in enige toerbeurtregeling voorkomt) is hiervoor indicatief. De ervaring leert in elk geval dat men er aan Franstalige kant erg bedreven in is om zich, naargelang de situatie, op deze of gene manier aan de buitenwereld te presenteren. Wanneer er echter te betalen valt, blijkt men zich plots in het meest volstreekte formalisme te hullen, waardoor Vlaanderen nogal vaak de bulk van de financiële last draagt. Nog los van de bedragen waarover het gaat, is ook ons internationaal imago in deze erg belangrijk. Het is dus zaak om hier niet te licht over te gaan. Deze kwestie zou door de minister-president, die instaat voor het globale beleid, toch zeker ter harte genomen moeten worden. Het lid neemt zich overigens voor om deze opmerking, telkenmale dit thema aan bod komt, te herhalen. Kwestie van hier blijvend aandacht voor te vragen.

III. STEMMINGEN

1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van 11 stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van 11 stemmen.

2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet houdende instemming met het Statuut van het Internationaal Agentschap voor hernieuwbare energie (IRENA), gedaan te Bonn op 26 januari 2009, en met de bijhorende Verklaring van de Conferentie, ten slotte eveneens aangenomen bij unanimité van 11 stemmen.

Frank CREYELMAN,
voorzitter

Karim VAN OVERMEIRE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

IRENA	International Renewable Energy Agency
Minaraad	Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
SARiV	Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
USD	US dollar
VN	Verenigde Naties